

దాదగిత్తామ

సూతన్న తాతకి మల్లేనేవున్నాడా తలగుడ్డ మనిషి. కాని, ఆ తాతయ్యి పూరెండుకు వస్తాడు లెమ్మని తల తిప్పుకున్నాడు రాముడు. వరండాలో "ఆరోగ్య చింతామణి" నాటకం జరుగు తూంది. చివరి రంగంలో ఆ నారోగ్య చక్రవర్తి, ఆరోగ్య చక్రవర్తిచే ఓడింప బడ్డాడు. ప్రజలంతా ఆరోగ్యవంతులుగా కేరింతాలు కొడుతున్నారు. తెరగా కట్టిన కాలువా వాలింది. అందరితో పాటు రాముడూ తిప్పుట్టు కొడుతున్నాడు. కాని శబ్దం రావడంలేదు. అతని చేతులంత చురుకుగా పనిచెయ్యడంలేదు. ఎదురుగా వాలి వున్న ఎర్రకాలువా మీద అతని కేవో బొమ్మలాడున్నట్లు కనిపిస్తూంది.

హెడ్ మాస్టర్ గారు ఆ తెరముందు నిలచి వీదో చెబుతున్నారు. కాని, రాముడేమీ వినడం లేదు. తెరమీద తన క్కనిపిస్తున్న బొమ్మల్ని గుర్తుపడుతున్నాడు. అడుగో - ఆ ఎడమవైపు బొమ్మకి పెద్ద తలగుడ్డవుంది. వెనక్కాల మూరెడు వెంగుశేలాడు తూంది కూడాను. ఆది నూరన్న తాత బొమ్మే. ఆవును - చేతులోవున్న ఆ పొట్టం ఖజూరకాయలే అయివుంటాయి. తనకోసమే తెచ్చి వుంటాడు. కాని, ఆరుడివైపునున్న బొమ్మ వెండి పొన్ను గర్రను ఆధాంపెట్టినూరన్న తాతని వెనక్కి తోలుతూంది ఎవరది? ఇంకెవరు - వెంకయ్యతాతే! ఆ పొన్ను గర్రా; ఆ పెద్ద బొమ్మ బుగ్గమీసాలూ; మెరిసే అంచుల కండువా; పచ్చని జంపూ యింకెవరి పుంటాయో? తన పుట్టినప్పట్నుంచీ తన వెంకయ్యతాత తప్ప మరెవరూ అవన్నీ కలవారు కనిపించలేదు.

అయితే - వెంకయ్యతాత, నూరన్న తాతని వెనక్కి తోలుటం ఎందుకు? అరరె... నూరన్న తాత తెరమీదనుంచి వెళ్లిపోయాడే! ఎక్కడికో? కళ్ళు నులుముకుని లేచినంచుని మరీ చూచాడు తెరని. ఆ తెరమీద యిప్పుడేమీ లేదు -

ఎర్రకాలువా రెపరెపలాడుతూంది. హెడ్ మాస్టరు వీదో చెబుతూనే వున్నాడు. రాముడుమాత్రం అదేమీ వినకుండా చుట్టూ వెదుకుతున్నాడు. ఈ తెరమీద యిలా తాతలబొమ్మలు ఎందుక్కని పించాయో, రాముడు కర్ణంకాలేదు. కాస్తేపు తన తాతలు నిజంగా అక్కడేదన్నా నాటక మాడిపోయా లేమోనని అనుమానం కూడా పడ్డాడు. కాని మరుక్షణంలోనే వెంకయ్యతాత పూల్లో లేడని గుర్తుకొచ్చింది. ఒకవేళ పగటికలలంపే యిలాటివేమో ననుకున్నాడు. ఎందుకనంటే - ఒక్కోసారి వీదన్నా జరుగుతున్నప్పుడు, తను లోగడయిలా జరిగినట్టే కలలుకన్నానని రాముడుకు గుర్తుకొచ్చేది. ఇప్పుడీ తెరమీది బొమ్మలు కూడా, తను ఎప్పుడో చూచినట్టే యిప్పుడూ చేశాయ్. ఎంతకాలంనుంచో తను చూడని నూరన్న తాత యివ్వాలిట్లా ఎందుకు గుర్తుకొచ్చాడా అని రాముడాలోచించాడు. ఒకవేళ తానంతకుముందు అనుమానించినట్లు ఆ పది మందిలోనూ కూచున్న తలపాగ మనిషి నూరన్న తాతేమోననీ; ఆయన్ని చూసి నాకేయీ ఆలోచనలన్నీ వచ్చాయేమోననీ రాముడనుకోలేదు. ఎనిమిదేళ్ళ రాముడికి అంత ఆలోచనెక్కడిదీ?

కాని; అతని అజ్ఞాత మనస్సులో నూరన్న తాత తిరగడం మానలేదు అందుకనే యిందాకటి తలగుడ్డ మనిషిని పరీక్షించి అనుమానం తీర్చుకోవాలని చుట్టూ వెదుకుతున్నాడు. అడుగో - ఆచివరి బెంచీలో అయిదుగురి మధ్య కూర్చున్న ఆముసలాయన నూరన్న తాతలాగానే వున్నాడు. తనవైపే చూస్తున్నాడే... ఆ...!

అంతకుముందు హెడ్ మాస్టరు తనను వేసిన అయిదు కేకలూ వినపించలేదు రాముడికి. తను తాతను గుర్తు పడుతూండగా హెడ్ మాస్టరువచ్చి రెక్కపట్టుకుని బరబరా లాక్కుపోయి ద్రాయింగుమాస్టరి గదిలో తోసి "తొందరగా విడవ్వోయ్ - నెక్స్టు సువ్వే"కంటూ వెళ్లిపోయాడు.

ద్రాయింగు మాస్టరు మొఖం నిండా పొడరువేసి గుడ్డలు విప్పేవరకూ రాముడు అయోమయంగా వున్నాడు. ద్రాయింగు మాస్టరు పట్టు గుడ్డలుకట్టి; పూసలదండలువేసి; చెక్క కత్తి భుజానపెట్టి గదిబయటకు నెట్టేసరికి - తను ప్రక్షోదనాటకంలో సైనికునివేషం వేసి, నటించబోతున్నట్లు గుర్తుకొచ్చింది. చరచరా వెళ్లి తెరవెనుక మందలో కలిశాడు.

* * * నాటకంలో తన వేషం ప్రహ్లాదుణ్ణి కొట్టమన్నప్పట్లా, కొట్టడం, తోయ్యడం తప్పమలేమీ చెయ్యదు. "చిత్తం చిత్తం" అనడమే తనవంతుమాటలు. ఎక్కువనేపు నిటారుగా నుంచోవడం తప్ప మలేమీ పనిలేనందున రాముడు దృష్టి నూరన్న తాతలా వున్న ముసిలాయన మీదికి పోయింది. రెండో రంగంలోనే ఆయన నిజంగా నూరన్న తాతేనని గుర్తుపట్టాడు. ఆ తాత కూడా గుర్తుపట్టినట్టే తనవేపు మాస్తున్నాడు. అప్పుడే మనకచీకటిపడు తూంది, త్రిట్లు వెలిగిస్తున్నార.

నిజంగా నూరన్న తాతే కనిపించేసరికి రాముడికి భలే సంతోషం వచ్చింది. ఆయన్ని లోగడ గలంతు చేసిన సందర్భాలన్నీ గుర్తుకొచ్చినయ్యాయి. కొయ్యకత్తిని మెడముందు అటుయిటు తిప్పుతూ "మెడకాయ్ కోతా"నని తను తాతననే అలవాటును అభినయించాడు. అది చూచిన తలపాగా తాత నవ్వుతూ "ముక్కుకోతా గాడిదే" అన్న తన అలవాటును అభినయించాడు. రాముడికి నవ్వాగలేదు. పసి తనపు పసండు లన్నీ గుర్తుకొచ్చి ఆనందంతో, ఉక్కిరిబిక్కిరై పోయాడు. అతడి సంభరంలో వుండగా ప్రహ్లాదుడు వచ్చి రాముడిపక్క నుంచున్నాడు. వెనకాల హిరణ్యకశిపుడు "ఈడింభతునికి బుద్ధి వచ్చునట్లు శిక్షించుము సైనికా" అంటున్నాడు/ రాముడి దంతాగమనించకుండా నవ్వుతున్నాడు. "మెడకాయ్ కోతా"

శ్రీ పౌలవరపు శ్రీహరిరావు

'ముక్కుకాతా' కాళ్ళు యిరగ్గొక్కతా" ననేతాతనుబెదిలించే అభినయం మహాచేస్తున్నాడు. జనం ప్రవృత్తున్నాడు. చిరకిక్రిడాయిం గొప్పపాత్రులైన బరబరాలాళ్ళు పోయినీబాంబలాగుంది. యాకాకా లేకుండా ఆనవ్యేమిట్రాకుంకా" అని గద్దించాడు.

రాముడు చిక్క మొఖం వేశాడు. దాయింగున్నావరు "నువ్వుపనికిరావురావెధవా" అంటూ ఆదుస్తులన్నీ తీసి మరో పిల్లాడికివేసి, రాముణ్ణి "ఫా" మన్నాడు. ఎంతకాలంనుంచో తను వేషం వెయ్యాలని ప్రబలాటపడి; నాన్న నడిగి రూపాయి తెచ్చి ఆరోగ్యవారానికి చందాయిచ్చి; యీవేషం సంపాదించుకుంటే యిట్లా పనికి రాకుండా పోయిందేమా, నలుగుర్లోనూ నవ్వులపాలై పోయానేమా; ఇది నింటే నాన్న ఎట్లా కొడతాడో ననుకుంటూ భయపడవలసింది రాముడు, కాని వాడికా ఆలోచనలేలేవు. "పాడుసిపాయి వేషం పీడావదిలింది" అనుకున్నట్లుఎంతో ఆనందంతో గంతులేస్తూ నూరన్న తాత కూచ్చున్న దగ్గరకు పరుగెత్తాడు. ఆ బెంచీ మీద కూచ్చున్న వాళ్ళని చూచేసరికి రాముడు దిగాలుపడిపోయాడు. వాళ్ళ మధ్య ఆ తాతలేడు. చుట్టూ చూచాడు. పూల చెట్ల మధ్యగా నూరన్న తాతవెళ్ళి పోతున్నాడు - వంగి వంగి నడుస్తూ.

రాముడు గంతుకుంటూ వెళ్ళాడు. నూరన్న తాతనేటు దాటి డొంక వెంటే నడుస్తున్నాడు. రాముడు ఒక్కపరుగున వెళ్ళి ఆయన గోచిపట్టుకుని "దొరికావులే దొంగా" అన్నాడు. ఆయన వెనక్కి తిరిగి రాముణ్ణి రెండుచేతులు పట్టుకుని మొఖంలో మొఖం వెట్టి "నిజం గానా బాబూ" అన్నాడు. రాముణ్ణి సమాధానం యివ్వకోగా, వివకుండానే అతని నోరును ముద్దెట్టుకున్నాడు అక్కడే చదికిలబడి, రాముడు పూసుకున్న రంగు మూతనిండా అంటుకుందని కూడా ఆయన గుర్తించలేదు. రాముడు నూరన్న తాత ఋగ్గలకి తన ఋగ్గల్ని రాస్తూంటే - వెచ్చని నీళ్ళు తగిలాయ్. అదేమీటా అని రాముడు తాత ముఖంలో చూచాడు. తాత కళ్ళవెంట నీళ్ళుజలజలా కారుతున్నాయ్. తన చేత్తో తుడుస్తూ "నామొఖం రంగు నీకంటో వడిందాతాతా? కడుక్కోటం మర్చిపోయావ్వాతా! నలకలు పోయ్యట్టు ప్రాదవా తాతా" అని అడిగాడు.

తాతగొంతు గుడగుడలాడింది. గుట్టక పింగి "తూతూనాబాబూ-తూనాన్నే-తూడు" అన్నాడు ఆయన. రాముడు తాత

తలని రెండు చేతుల్లో పట్టుకుని అకంట్లో నూ, యీకంట్లోనూ గాలిపూది "పోయిందాతాతా" అన్నాడు. తాత తలగుడ్డ చంగతో కళ్ళు తుడుకుంటూ "పోయింది బాబూ" అని లేచాడు. ఈ తాత యిదివరకు ఎంతో నవ్వుతూ చూట్టాడేవాడౌ. ఇప్పుడిలా వణుకుతున్నాడెందుకా అని రాముడాలోచించ బోయాడు. నూరన్న తాత తలగుడ్డవెప్పి ఒక నెంగునవున్న మూట

పూజడికాడు. ఖజ్జారకాయల పొట్టం తీసి రాముడికిచ్చాడు. రాముడు రెండుకాయలు నోట్లో వేసుకుని "కానారోజు అయింది తాతా కజ్జారకాయలవెత్తి!" అంటూ నమలుతున్నాడు. తాత మళ్ళీ తలగుడ్డ చుట్టుకుని నడక సాగించాడు.

రాముడు ఖజ్జారకాయల రుచిలో ఆయన వెంటే నడుస్తున్నాడు. తాత మెల్లగా నడుస్తూనే మనవణ్ణి యింత

కళ్ళు చేసుకుని చూస్తున్నాడు. వెన్నెల్లో డొంకంతా దూది పరుపులావుంది. రాముడు తాతచేరిని పట్టుకుని కాస్తేపూ; వదిలి అటూ ఇటూ పరుగెత్తుతూ కాస్తేపూ వెంటపెళుతున్నాడు. బారుగా పడుతున్న తాతనీడను పరుగెత్తి తంతు "నిన్ను తంతు న్నాతాత" అంటూంటే, ఆయన "తన్ను బాబూ-తన్ను" అంటూ చకచకా నడిచి, తన నీడను తప్పిస్తున్నాడు. రాముడు మరీ వ్రుమరుగా అనీడను వెంటాడి తంతున్నాడు. తాతనీడవంటూ యిటూ తొలగించి కవ్విస్తూ నవ్వుకుంటూ మనవణ్ణి హెచ్చరిస్తున్నాడు. అప్పుడు ఆ యిద్దరిమధ్య అరవైయేళ్ల తేడావున్నదని ఎవరూ అనుకోలేదు-ఆ యిద్దరినవ్వుల్లోనూ, అటు నానందించడం తోనూ ఏమీ తేడాలేదు.

రైలుగేటు దగ్గర కొచ్చేసరికి తాత రాముడిచెయ్యి గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. రాముడు గుంజుకుంటూ "వదుల్లాతా... నిన్ను తన్నాలి...వదలమంటే" అంటున్నాడు. తాత "ఈ గేటుదాటని బాబూ-తర్వాత్రందూగాని" అంటూ అటూ యిటూ పారజూచి, ఏ రైలు కనుమాపు మేరలో లేదని తెలిసింతర్వాత గేటు దాటాడు మన వడితో. తర్వాత తన చెయ్యివదిలినా రాముడు తన చేతిని వదలడంలేదు. అటూ యిటూ వున్న సర్వీసెట్లనీడలు డొంకను కమ్మేశాయి. రాముడు "ఇటెక్కడికి తాతా?" అని అడిగాడు. తాత "కార్గ రోడ్డుకి బాబూ...పాదుపోయిందిగాని - యిక మీయింటికి వెళతావా?" అని అడిగాడు. రాముడు "నువ్వుకూడా రా తాతా-నాకుభయం అంటే -" ఎవరితోనన్నా పంపుతా లేనువ్వెళ్ళు బాబూ... నేను కొరెక్కి వెళ్ళాలి" అన్నాడు తాత. రాముడు తలయెత్తి చూస్తూ "ఎక్కడికెళ్ళావ్ తాతా?" అని అడిగాడు. తాతగొంతు చేతో సవరించుకుని "చేవుడు దగ్గరికి నాయనా" అన్నాడు. రాముడు "అమ్మ దొంగా...అన్నీ వుట్టిడే...మీ వ్రూరుకొ తాతా?" అని నిలవదీసినట్లు అడిగాడు. తాత "మావ్రూరు యిక వెళ్లన్నాయనా... నీకు తేలవదు... ఇక వెళ్ళావా యింటికి" అని అడిగాడు. రాముడు "ఉహూ, నే వెళ్లను... నువ్వు కూడా రావాలి అంటే." అని అరిగినట్లు చిందులు వేశాడు. తాత "మా బాబే... నా మీద నీ కంఠ ప్రేమా" అంటూ ఎత్తుకుని వళ్లంతా సవరదీస్తూ కంకరరోడ్డెక్కాడు. గానుగచెట్టు కిందకు వెళ్లి "కూచ్చుందాం బాబూ" అన్నాడు. తాత మనవడూ శోడు పక్కనే కూచున్నారు. తెల్లనిరాళ్లు ఏరుతున్న తాతని రాముడెగదిగా చూచాడు. తాత వ్రుమరుగా లేడని దగ్గరకెళ్లి "మా యింటి కళ్ళంతాతా" అని మర్రాం చేశాడు. తాత అతనిని వళ్ళో కూచోపైట్టుకుని "నే వస్తే మీ వెంకన్న తాతా, మీ నాన్నా వ్రూరుకోడబాబూ..." తల నిమరుతుతూ. రాముడు "ఎందు కూరుకో రేం? నే చెబుతారాతాతా" అని చెయి వుచ్చుకున్నాడు. తాత నవ్వేడు. ఎంతో బిగ్గరగా నవ్వేడు. నవ్వు దగ్గరగా చూరింది. ఖజీలే ఖజీలేమని దగ్గుతుంటే రాముడికి భయంవేసింది. అమ్మ తనకు చేసినట్లుగా తను తాత పిపూ, గొంతూ నిమిరాడు; తల మీద అరిచేతో రాశాడు. తాతకు దగ్గు తగ్గుతూంది. తాత తనని మెడమీదకు పడుకోపెట్టుకున్నాడు. తన చేతో తాత

ముఖం సవరదీశాడు. చేతికి వెచ్చని నీళ్ళు తగిలాయ్. భుజంమీంచి లేచి తన చొక్కా అంచుతో తాతకళ్ళు కుడిచాడు. తాత రాముణ్ణి సవరదీస్తూ గుటకలు వేశాడు. "మంచినీ క్లెక్కడుంటాయి బాబూ" అని అడిగితే రాముడు "నే తెస్తా తాతా" అని ప్రక్కినన్ను ఆకుమల్లోకి పరుగెత్తాడు. అక్కడుంటే కాపలా గంగణ్ణి అడిగి చెంబుతో నీళ్ళు తెచ్చి తాతకు తాగించాడు. తను చెంబిచ్చి తిరిగిరాగానే తాత బొడ్డోని ఒకగుడ్డ సంచులోంచి ఎన్నో ముడతలుపెట్టిన కాయితంతీసి" ఇది మీ అమ్మ కియ్యి బాబూ" అంటూ మళ్ళా సంచులో పెట్టి మూతికట్టి తన జేబులో పెట్టాడు. రాముడు తాతవల్లో కూచుని "అమ్మనీ, నన్నూ మీ యింటికి తీసుకళ్ళివా తాతా" అని అడిగాడు. తాత తలగుడ్డ చెంకుతో ముఖం తుడుచుకుంటూ "మీ నాన్న వదలు... ఎప్పుడు సంచు తాడో... నే నుళ్ళవచ్చి తీసుకళ్ళతా"నన్నాడు. రాముడికే నేమీ అనలేక తాత వేళ్ళలో తన వేళ్ళ దూర్చి ఆడుకుంటున్నాడు. తాత తన జుట్టును ముద్దెట్టుకుంటూ "మీ అమ్మ బాగుందా బాబూ" అని అడిగితే రాముడు "ఓ" అన్నాడు. "మరి... మీ చెల్లెలు నడుస్తూందా?" "అ! బులిబులి మాటలు కుండా చెబుతోంది తాతా... నన్ను అన్న అనదు-అక్కడ అంటుంది" "అట్లాగా?... దాని పేరేమిటి?" "శాంత... నాన్నమ్మ పేరేలు తాతా" "మరి మీ అమ్మేమని పిలుస్తుంది చెల్లెల్నీ" "అమ్మ అంటుంది. ఒక్కొక్కసారి సుభా అంటుంది." "మీ అమ్మమ్మ పేరేమిటో నీకు తెలుసా బాబూ?" "నుబ్బమ్మకొ తాతా? - నాకు గుర్తే- చచ్చిపోతేనూ ఏడిచాగా తాతా?" "అవున్నాయనా... అరువ్వుమంతు రాలు" "తాతా!... మరేం... మరేం... అమ్మ మురుగులు అమ్మేమీ పెట్టిలో దాళింది... నాన్నమ్మ అట్టితో ఏడో చేసాను యిప్పున్నాడూ... అమ్మేమో యివ్వనంది... నాన్నమ్మ అమ్మని కొట్టేడూ... తాతోయ్, అమ్మ నన్ను కొవలించుకుని ఎంతేడికిం దనుకున్నావ్... మరేం-అమ్మ పి పు మీ ద వా త లు నా కి ని య్ తా తా" అని చెబుతూనే రాముడు ఏడ్చాడు. తాత "మా ఆమ్మే... సీతమ్మవారిలా ఎన్నికష్టాలే నీకు..."

భారతవైద్య

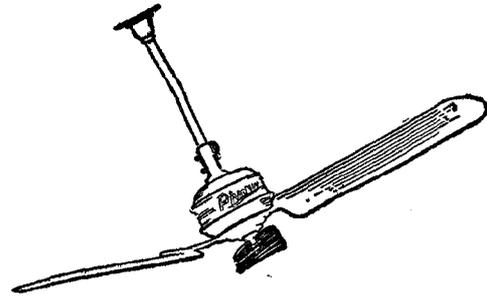
స్త్రీల అరాగ్య బాగానకి

లోధ్ర

కనరికుపేటం వివికెడ్, మద్రాస్

అంటూ గావురుమన్నాడు. రాముడు కన్నీళ్లు తుడుచుకుని "ఏంటి తాతా?" అని అడిగితే - "ఏంలేదు బాబూ...మీ నాన్న అమ్మని కొట్టకూడదంటాననే నన్ను మీ యింటికి రానివ్వటంలేదు బాబూ" అని చెప్పాడు. రాముడు "మరి... నేను మా నాన్నని ఆపాను తాతా...అమ్మని కొట్టడన్నాను...నన్నేమీ అనలేదేం? బొజ్జ తాతిమాత్రం...ఏడికావులే అన్నాజే నన్ను" అంటూ చెప్పాడు. తాత - "అ బొజ్జవంకన్నేరా బాబూ - మీ కాపరాన్నిటూ తగలెట్టింది" అన్నాజేగాని అదేమిటో రాముడు కర్ణంకాలేదు. "నువ్వొచ్చి మా బొజ్జతాతని చంపెయరాడంలే తాతా" అని అడిగాడు. "అడు అమ్మనీ, నన్ను జడిపిత్తాజే" అని కూడా ఫీర్యాదుచేశాడు. నూరన్నతాత "నే కాదుగాని - నువ్వే పెద్దయ్యక ఆ బొజ్జ పగలగొట్టు...ఏం?" అని బోధించాడు. రాముడు "ఓ...నాన్నం తయ్యక చంపేతా" అన్నాడు...

* * *
 కారు లటూ యిటూ వెళుతూనే వున్నాయ్. తాత మనశ్శక్తుకు వాటినుంటే లేదు. పదిగంట లవుతూంది. ఓ కారా గింది. ఎవరో దిగారు. అందులో ఒకరు రాముణ్ణి గుర్తు పట్టారు. "ఏ రాముక్కడున్నా వేం యింతపోద్దోయినా?" అని అడిగాడు. తాత "నా వెంటచచ్చాడు గానీ...మీరు తిసుకోలేంకే బాబూ" అని అడిగాడు. ఆ పెద్దమనిషి రాముణ్ణి రమ్మన్నాడు. వాడు "కాశేపుండి ఎల్లాతాతా" అని యింకా డొక్కల్లాకి జరిగాడు.
 కాస్తేవటికి రాముడు "ఈవూరెండు కొచ్చావో తాతా?" అని అడిగాడు.
 "నిన్ను ఆఖరుసారి చూచి పోవాలని బాబూ"
 "మరి నాలో మాట్లాడకుండానే వెళ్లి పోతున్నావేం డొంగలాగా తాతా?"
 "నామూలాన నువ్వు నీవేపం సరిగా వెయ్యలేదు. మరి పంతులు కొడతాజేమా ననుకున్నావా...ఏమన్నా అన్నాడా పంతులూ?"
 "నే వేపం వెయ్యలేనన్నాడు తాతా...యింకేమిఅనలా...అసలా వేపంపాడు ది తాతా.. కొయ్యలాగా నుంచోవాలి"
 "అవును బాబూ...నువ్వు రాజువేపం వేయాలసలు."
 "మరికచ్చే విడువేస్తాగాని చూస్తాకి వస్తావా తాతా"
 "ఊ...ఏమో..."
 "ఊ...నువ్వు రాపోతే నే వెయ్యనే వెయ్యను"

ఫోనిక్స్ పంకాలు

(A. C. & D. C.)

పోల్ ఏజెంట్లు :
 RM. S. & Co., Ltd, 16, Broadway, MADRAS-1.
 విశాఖపట్టణం అండ్ తూర్పుగోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు :-
మెస్సర్లు మాకోడవల్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.
 విశాఖ పట్టణం.

స్టాక్ డులు కావలెను

శ్రీఅంబాల్

అఫిసర్స్ నస్రము

1 కులము టెన్నులలో అన్ని చొట్ట దొరుకును.
శ్రీ అంబాల్ అండుకంపెనీ,
 తపాలుపెట్టెనెం. కి. మదరాసు.

వైబ్రా
గర్భాశయ రోగ నివారణ

నల్ల గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి, సత్వంతానమును కలుగజేయుటలో మా వైబ్రా మిక్కిలి ఘనతవహించినది. అన్ని షాపులలో దొరకును.

రు 2-8-0

కృష్ణా రేబరేటర్
★ బెజవాడ ★

32 సంవత్సరముల అనుభవముగల

రెడ్డి అండ్ కో., వారి
(ఆంధ్రప్రదేశ్)

కుంభు, బొబ్బి, సుబు రోగోపి చికిత్సలకు నేడే సంతృప్తింపచేసి

నకలుమందులు చూసి మోగు నోకుడు అన్ని బాషలలో కేట్లగు ఉచితము.

హెచ్.బి.సి. **రెడ్డి అండ్ కో.,**
గోపాలపురం.
(మార్కు గోదావరి)

బ్రాంచులు: నెల్లూరు, బెజవాడ, రాజమండ్రి, సికింద్రాబాద్, విశాఖపట్నం, బరహంపురం, మొదలగు పట్టణములలో.

గనో క్వెస్ట్
అన్ని సెగలకు గంటలలో గుణము ఈశ్వర ఫార్మశి, రాజమండ్రి.

“ఆ! అట్లాగే వస్తారే బాబూ”...
రావారి తాతోయ్...లేపోవ్వతంతా... ఆంటే” అన్నాడు రాముడు పలుపాదగా... తాత నవ్వుకున్నాడు.
పొద్దు పోతుంది... కారు లికరావు కూడాను. అయినా తాత ఏ కారునూ ఆప ప్రయత్నించలేదు. “రాముడు” కారానవేం తాతా” అని అడిగితే... తాత అప్పుడే నిద్రలేచినట్లు గాభిరావణాడు. “నేనా వచ్చేకాలాకే వెళతాగాని యిక నువ్వు యింటికెళ్ళు బాబూ! అమ్మతోనే వెళ్ళి పోయావని చెప్పు వెళ్లెన్ని నాపేరు చెప్పి ముద్దు పెట్టుకో... ఏం?” అని రాముణ్ణి అడిగాడు.

రాముడు “సరే తాతా” అన్నాడు. తాత “మరి నేవచ్చావనిగాని, యిట్లా మాట్లాడాననిగాని మీనాన్నకీ, తాతకీ చెప్పు మాకు... ఏం” అని బతిమాలాడు. రాముడు దానికీ బిచ్చం కున్నాడు. ఒక పాలేరు గడ్డి మోపుతో పూర్వోకి వెళుతుంటేవాడికి రాముణ్ణి చూసి, యింటివద్ద దింపమని చెప్పి మనవణ్ణి పంపేకాడు తాత.

తను తాత నెన్నో ముద్దులు పెట్టుకుని “వెళ్ళాను తాతా... మళ్ళీ ఆరోగ్య వారాలప్పుడు రావారి తాతాయ్... రాజు వేపం వేస్తాగా.. రావా వారి తాతోయ్” అంటూనే రేలుగేటు దాటి యింటికి వెళ్ళి పోయాడు.

* * *
రాముడు చరచరా యింటాకి పరుగెత్తాడు. బొజ్జతాతా, నాన్నా అన్నం తింటున్నాడు. అమ్మ మట్టిగ వడ్డిచూచింది. అమ్మను చూడగానే ఖజ్జారకాయలెచ్చి, తాతసంగతులు చెయదామనుకున్న రాముడు యీ గది చూడగానే కౌలయమగ్గుకు పప్పులు తెచ్చుకున్నట్లు ఫీలయ్యాడు. గుమ్మంలాని కౌలు వెనక్కు తీసుకుని వెనక్కు వెళ్ళిపోయాడు. వెంకన్న తాత గర్రునలేసి “ఇప్పుడు దాకా ఎక్కడ వెళ్తనారేడికాన్ రాకే” అని కేకేశాడు. రాముడు కేదో గొంతు పట్టినట్లుంది. మాట్లాడలేదు... నాన్నా “చెప్పవేంరాకే” అన్నాడు కోపంగా. రాముడు కళ్ళలో నీళ్లు తిరిగాయ్.

అమ్మ ఏ గాది గా చూచి “ముఖం రంగన్నా కడుక్కోలేదు... నాటకాల పీకాదటండీ... అటలతో ఆలస్యమయింది కావల్సింది” అని సరిచెప్పింది. “అనే చెప్పరాదుట్రా నన్నాకీ” అన్నాడు బొజ్జ తాత. “ఏం ప్రయ బొచ్చిందిరా” అన్నాడు తండ్రి. రాముడు కా బహుమతుల సంగతే గుర్తులేదు. తనకు కనీసం

పెప్పలన్నా వచ్చివుంటారీ... తనేమో చివరికంటా సభిలో లేడయ్యే... ఏం చెప్పాలో తెలిక; యికనాన్నా, తాతా కొడతారేమననే దిగులుతో తెల్ల బోయాడు రాముడు.

అమ్మమెలగా దగ్గరకొచ్చి జేబు తమిడింది. ఖజ్జారకాయలెత్తిన “ఇవిచ్చారా నాయనా” అంది. చేసేదిలేక తలూపాడు రాముడు. జేబులోని సంచితినీ “ఇదేమిటి బాబూ” అంది అమ్మ... రాముడు ఆ సంచీ లాకున్నది బెటికిపారిపోయాడు- అది తండ్రి, తాతలు మాత్రే నూరన్న తాత రహస్యం బయటపడుతుంటే మోసనేభయంతో.

అమ్మ “ఏదో బహుమతి కావాల్సిందే... దాచుకుంటున్నాడూ” అంది. తండ్రి, తాతా తృప్తిగా పక్కలవాడ వదుతున్నాక రాముడు దొడ్డిదో వనే యింటాకి వెళ్ళాడు. తల్లి అన్నంతిన మంటే “ఆ కలిలేదే అమ్మ” అని వెళ్ళి చెల్లెల్ని ముద్దులెట్టుకుంటూ, దాని చెవిలో నూరన్న తాత ముద్దులు చెల్లి” అని చెప్పాడు.

అమ్మ అన్నంతిని, వంటిల్లు సర్ది తనకో గాసుడు పాలు తేచ్చి యిచ్చింది. అవి తాగి తను పడుకున్నాడు. నూరన్న తాత యిచ్చిన సంచీ జేబులో పెట్టుకుని దాన్ని చెత్తో అదిమిపట్టుకుని నిద్రోయాడు తెల్లవారు యూసున లేవగానే అమ్మ చలికట్టు కట్టి చదువుకోమని పుస్తకం యిచ్చి మజ్జిగ చెస్తూండగా ఆ సంచీ తీసి యిచ్చాడు. నూరన్న తాత సంగతులన్నీ చెప్పాడు. అమ్మ ఆ సంచీలోని కాయితం చదువుకుని, రాముణ్ణి కాలించుకుని కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంటూనే రాముడు ఏ దప్పాడు గాని ఎందుకో అర్థంకాలేదు.

అప్పుడు, ఆ తిరగా తల్లివదిడున్నానే వుంది. పొద్దుపొడవగానే రాముడు కుచదన్నం పెట్టి, ఆతాత ఏలావున్నాడనీ, ఏమేమన్నాడనీ మళ్ళీ మళ్ళీ అడిగి చెప్పించుకుంటూంది. అప్పుడే ఆకుమళ్ళు కాపలాగంగయ్యవచ్చి, అరుగు మీద కూర్చున్న బొజ్జతాతతో “మీ వియ్యం కుడుగారు కారాకే వెట్టు దగ్గర. చచ్చిపడి వున్నారండీ” అని చెప్పాడు. ఆ వెంకన్న తాత “ఆ దొంగ ముండాకొడుకు మాక ప్రదిష్ట లేవడానిక్కాకపోతే... అక్కడే చావాలి, యింటి కఘోరించకూడదు” అనడం రాముడు వివలేదు. “నాన్నా” అని కేకేనే గోడకు కేరబడిన తిలినకూడా గమనించలేదు. అన్నం వదిలి ఎంగిలిచెత్తోనే రోడ్డుకు పరుగెత్తాడు. తాత పెదమలకూ, బుగ్గలకూ అంటుకున్న పొడరు అలానే వుంది. ★